

Aan de raad van de gemeente Leudal

Heyhuysen, 2 juli 2026

Onderwerp: aanbevelingen aanpassing formatieproces

Geachte mevrouw, heer,

Hier is een herschreven versie in een iets formelere en bestuurlijk heldere stijl, waarbij de toon constructief blijft.

Tijdens mijn verslag als formateur in de raadsvergadering van 9 juni 2026 heb ik toegezegd mijn bevindingen over het doorlopen formatieproces na de gemeenteraadsverkiezingen met u te delen.

Zoals u weet, hebben wij gewerkt volgens het door de griffier aangereikte procesmodel, waarin de verschillende stappen van de verkenning, informatie en formatie zijn beschreven. In hoofdlijnen heeft dit model goed gefunctioneerd en bood het een bruikbare leidraad voor het proces.

Hieronder treft u enkele algemene aanbevelingen aan. Deze zijn nadrukkelijk niet bedoeld als directe verbeterpunten, maar als aandachtspunten die kunnen bijdragen aan de evaluatie van de verkiezingen en het formatieproces als geheel. Ik hoop dat zij behulpzaam kunnen zijn bij de verdere discussie. Mocht tijdens de evaluatie behoefte bestaan om hierover met mij van gedachten te wisselen, dan ben ik uiteraard graag bereid daaraan mijn medewerking te verlenen.

Enkele bevindingen ten aanzien van het coalitievormingsproces

1. **Handhaaf in hoofdlijnen het vastgestelde proces.** Het huidige procesmodel biedt een goede basis en zorgt voor structuur en duidelijkheid.
2. **Maak de rollen van verkenner, informateur en formateur explicieter.** Beschrijf duidelijk welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij iedere rol horen. Besteed daarbij ook aandacht aan de positie van de partij waaraan de betreffende persoon is verbonden, zodat voor alle betrokkenen helder is hoe hiermee wordt omgegaan. Bespreek tevens of het, gelet op de omvang van de gemeente Leudal, noodzakelijk is om alle drie de rollen afzonderlijk in te vullen. Leg de gemaakte afspraken vervolgens duidelijk vast.
3. **Maak heldere afspraken over vertrouwelijkheid.** Bespreek vooraf opnieuw hoe wordt omgegaan met de vertrouwelijkheid van gesprekken en eventuele verslagen. In andere gemeenten is gebleken dat partijen soms eenzijdig besluiten hun gespreksverslagen openbaar te maken. Dat kan andere partijen in een lastige positie brengen en de openheid van gesprekken beperken. Het is daarom de vraag of het wenselijk is om van alle gesprekken verslagen op te stellen. Uiteraard kan ook bewust worden gekozen voor een volledig openbaar proces.
4. **Heroverweeg de ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie.** De deelnemers aan het formatieproces combineren deze werkzaamheden veelal met hun reguliere werkzaamheden. De belasting is daardoor aanzienlijk. Bezie of aanvullende procesmatige en organisatorische ondersteuning wenselijk is.

5. **Reserveer een communicatiebudget.** In de aanloop naar de verkiezingen ontvangen inwoners veel informatie vanuit de verkiezingscampagnes. Overweeg daarom om na afronding van de formatie een toegankelijk document beschikbaar te stellen waarin wordt toegelicht hoe het formatieproces is verlopen en welke hoofdlijnen zijn afgesproken in het coalitieakkoord. Daarmee wordt ook richting inwoners op een transparante wijze verantwoording afgelegd.
6. **Overweeg een budget voor externe ondersteuning.** Afhankelijk van de situatie kan het wenselijk zijn om externe deskundigheid in te schakelen, bijvoorbeeld op procesmatig of inhoudelijk vlak. Een vooraf beschikbaar gesteld budget biedt hiervoor de nodige flexibiliteit.

Met vriendelijke groet,

Mr. St[redacted]us
Formatie[redacted]eraadsverkiezingen Leudal 2026